

REGULAMIN
WOJEWÓDZKIEGO KONKURSU POLONISTYCZNEGO
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO
W ROKU SZKOLNYM 2021/2022

OPOLE 2021

I. Podstawa prawna organizacji Wojewódzkiego Konkursu Polonistycznego dla uczniów szkół podstawowych województwa opolskiego w roku szkolnym 2020/2021

- *Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082, 762));*
- *Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad (Dz.U. z 2020 r. poz.1036)*
- *ZARZĄDZENIE Nr 15 OPOLSKIEGO KURATORA OŚWIATY z dnia 30 sierpnia 2021 r. w sprawie organizacji konkursów przedmiotowych dla uczniów szkół podstawowych województwa opolskiego w roku szkolnym 2021/2022*

II. Cele Konkursu

1. Rozbudzanie ciekawości poznawczej, kreatywności i twórczego myślenia uczniów.
2. Kształcenie umiejętności samodzielnego zdobywania wiedzy polonistycznej, rozwijanie pasji poszukiwania wartości estetycznych literatury i języka.
3. Poszerzanie horyzontów wiedzy uczniów w zakresie języka polskiego, literatury i dziedzin pokrewnych, niezbędnych do analizy i interpretacji tekstów literackich.
4. Stwarzanie możliwości do wykorzystania wiedzy kulturowo-literackiej, świadomości językowej i stylistycznej w praktyce.
5. Kształtowanie postawy szacunku wobec wybitnych dzieł literatury i kultury polskiej oraz światowej.
6. Kształcenie umiejętności prezentowania własnych opinii i sądów oraz prowadzenia dialogu na tematy związane z kulturą, nauką, literaturą i językiem.
7. Promowanie uczestnictwa w kulturze polskiej i europejskiej, szczególnie w jej wymiarze symbolicznym i aksjologicznym.
8. Stwarzanie uczestnikom możliwości prezentacji zdolności humanistycznych.
9. Motywowanie nauczycieli do podejmowania różnorodnych działań w pracy z uczniem zdolnym.
10. Promowanie osiągnięć uczniów i ich nauczycieli – opiekunów.
11. Wyłonienie najbardziej uzdolnionych uczniów zainteresowanych przedmiotem.

Konkursu nie należy traktować jako sprawdzianu w warunkach szkolnych.

III. Organizacja konkursu

Zasady/ tryb pracy Komisji Konkursowej określone są w Załączniku nr 1 do Zarządzenia Nr 15 Opolskiego Kuratora Oświaty z dnia 30 sierpnia 2021 r. „Zasady organizacji konkursów przedmiotowych dla uczniów szkół podstawowych województwa opolskiego w roku szkolnym 2021/2022”.

Konkurs przeprowadzany jest w trzech etapach: szkolnym, miejskim/gminnym, wojewódzkim zgodnie z terminarzem konkursów ogłoszonym przez Opolskiego Kuratora Oświaty.

I. etap konkursów przeprowadzają szkolne komisje konkursowe do **22.10.2021 r.** W etapie szkolnym może wziąć udział każdy uczeń klas IV-VIII szkoły podstawowej. Szkolne komisje konkursowe przygotowują zadania konkursowe wraz z kryteriami oceniania i szczegółową punktacją. Informacje dodatkowe dotyczące procedur związanych z I etapem Konkursu znajdują się w załączniku 1. do Zarządzenia nr 15 Opolskiego Kuratora Oświaty z dnia 30 sierpnia 2021 r.

II. etap przeprowadzają Miejskie/Gminne Komisje Konkursowe, które powoływane są przez właściwego prezydenta, burmistrza, wójta danej gminy. Zadania wraz z kryteriami oceniania i szczegółową punktacją na etap miejski/gminny przygotowuje Wojewódzka Komisja Konkursowa. Szczegółowe informacje dotyczące procedur związanych z II. etapem Konkursu znajdują się w załączniku 1. do Zarządzenia nr 15 Opolskiego Kuratora Oświaty z dnia 30 sierpnia 2021 r.

III. etap przeprowadzają Wojewódzkie Komisje Konkursowe. Zadania wraz z kryteriami oceniania i szczegółową punktacją na etap wojewódzki przygotowuje Wojewódzka Komisja Konkursowa. Szczegółowe informacje dotyczące procedur związanych z III etapem Konkursu znajdują się w załączniku 1. do Zarządzenia nr 15 Opolskiego Kuratora Oświaty z dnia 30 sierpnia 2021 r.

Czas na rozwiązywanie zadań wynosi od 90 do 120 minut, odpowiednio do kolejnych etapów Konkursu.

NAZWA ETAPU	CZAS NA ROZWIĄZANIE ZADAŃ
1. szkolny	90 minut
2. miejski/gminny	120 minut
3. wojewódzki	120 minut

IV. Ustalenie wyników konkursu

1. Wyniki eliminacji szkolnej ustalają szkolne komisje konkursowe. Do etapu miejskiego/gminnego komisje zgłaszają tych uczniów, którzy na etapie szkolnym

uzyskali nie mniej niż 80 % punktów możliwych do zdobycia.

2. **Wyniki eliminacji miejskich/gminnych** uczniów, którzy uzyskali nie mniej niż 80 % punktów możliwych do zdobycia, **ustala Wojewódzka Komisja Konkursowa** w ciągu 3 dni roboczych od daty otrzymania protokołu komisji miejsko-gminnych i po weryfikacji prac konkursowych.
3. Do etapu wojewódzkiego kwalifikuje się uczestnik eliminacji miejskich/gminnych, który uzyskał nie mniej niż 85 % punktów możliwych do zdobycia.
4. Wyniki etapu wojewódzkiego ustala Wojewódzka Komisja Konkursowa, a zatwierdza Opolski Kurator Oświaty.
5. Tytuł laureata lub finalisty nadaje Opolski Kurator Oświaty.
 - Tytuł laureata Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego otrzymuje uczestnik konkursu, który w etapie wojewódzkim uzyskał nie mniej niż 85 % punktów możliwych do zdobycia.
 - W przypadku, gdy żaden uczestnik konkursu nie uzyskał 85 % punktów możliwych do zdobycia, tytuł laureata przyznaje się tylko zwycięzcy konkursu, o ile uzyskał on minimum **50%** punktów możliwych do zdobycia.
 - Tytuł finalisty otrzymuje uczestnik etapu wojewódzkiego konkursu przedmiotowego, jeśli uzyskał on minimum **50%** punktów możliwych do zdobycia i jednocześnie mniej niż 85 % punktów możliwych do zdobycia.

V. Tryb ogłaszania wyników

1. Wyniki etapu szkolnego ustalone przez Szkolną Komisję Konkursową, a zatwierdzone przez dyrektora szkoły ogłaszane są w trybie i w terminie określonym przez organizatorów konkursu na etapie szkolnym.
2. Wojewódzkie Komisje Konkursowe w ciągu 3 dni roboczych od daty otrzymania protokołu i prac konkursowych weryfikują i zatwierdzają wyniki etapu miejskiego/gminnego oraz przekazują Opolskiemu Kuratorowi Oświaty listę wszystkich uczniów po weryfikacji prac oraz listę uczniów zakwalifikowanych do etapu wojewódzkiego wraz z punktacją. Kurator Oświaty zatwierdza wyniki II etapu.
3. Listy uczniów zakwalifikowanych do etapu wojewódzkiego oraz listę wszystkich uczniów, których prace zostały przesłane do weryfikacji przez wojewódzką komisję konkursową po etapie miejskim/gminnym Opolski Kurator Oświaty ogłasza niezwłocznie po ich zatwierdzeniu na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Opolu, tj. www.kuratorium.opole.pl w zakładce „Konkursy/Konkursy przedmiotowe”.
4. Niezwłocznie po ogłoszeniu powyższych list uczniów komisje miejskie/gminne ogłaszają wyniki wszystkich uczestników etapu miejskiego/gminnego z terenu swojego miasta/gminy.

5. Wojewódzkie Komisje Konkursowe przekazują Opolskiemu Kuratorowi Oświaty *protokół z przeprowadzonego III etapu wojewódzkiego konkursu* wraz z listami: uczniów, którzy w finale uzyskali nie mniej niż 85 % punktów możliwych do zdobycia, rekomendując ich do przyznania tytułu laureata oraz uczniów, którzy w finale uzyskali nie mniej niż 50 % i jednocześnie mniej niż 85 % punktów możliwych do zdobycia, rekomendując ich do przyznania tytułu finalisty, w ciągu 5 dni roboczych od daty jego przeprowadzenia.
6. Opolski Kurator Oświaty w ciągu 5 dni roboczych od daty otrzymania protokołu zatwierdza wyniki etapu wojewódzkiego.
7. Wyniki etapu wojewódzkiego ogłaszane są niezwłocznie po ich zatwierdzeniu przez Opolskiego Kuratora Oświaty, na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Opolu, tj. www.kuratorium.opole.pl w zakładce „Konkursy/Konkursy przedmiotowe”.

VI. Tryb odwoławczy od decyzji Komisji Konkursowych

1. Odwołania uczestników konkursów poprzez ich rodziców (prawnych opiekunów), dotyczące formalnego przebiegu III etapu (wojewódzkiego) rozpatruje Opolski Kurator Oświaty. Decyzja Kuratora jest ostateczna.
2. Odwołania dotyczące formalnego przebiegu konkursu wnosi się w terminie 3 dni roboczych od dnia przeprowadzenia konkursu.
3. Odwołania rozpatruje się w terminie 7 dni roboczych od dnia ich otrzymania.

Szczegółowe informacje dotyczące trybu odwołań od decyzji Komisji Konkursowych znajdują się w załączniku 1. do Zarządzenia nr 15 Opolskiego Kuratora Oświaty z dnia 30 sierpnia 2021 r.

VII. Zakres wiedzy i umiejętności wymaganych na poszczególnych etapach konkursu

1. Uczestnicy konkursu powinni wykazać się **na każdym etapie Konkursu** wiedzą i umiejętnościami obejmującymi treści podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w części dotyczącej przedmiotu język polski, zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej [...] (Dz.U. z 24 lutego 2017 r., poz. 356) z późniejszymi zmianami (Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 13 sierpnia 2021 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej*. Uczestnicy przystępujący do konkursu powinni posiadać wysokie kompetencje czytelnicze, umiejętność wnikliwej interpretacji utworów, umiejętność samodzielnego wnioskowania i poprawnego wypowiedzania się w różnych formach wypowiedzi pisemnej, a także umiejętność integracji treści języka polskiego z zagadnieniami pochodzącymi z innych przedmiotów edukacji etapu szkoły podstawowej, określonych w wyżej wymienionym rozporządzeniu, poszerzone o wiadomości i umiejętności wymienione w następujących punktach (przypisanych do poszczególnych

etapów).

2. Etap szkolny – wymagania: jak wyżej

ponadto: tworzony przez szkolną komisję konkursową test powinien uwzględniać przede wszystkim:

- a) funkcjonalne wykorzystanie problematyki lektur szkolnych;
- b) czytanie ze zrozumieniem, wyszukiwanie w tekście potrzebnych informacji, porządkowanie informacji w zależności od ich funkcji w przekazie;
- c) tworzenie twórczych tekstów w formach wskazanych w podstawie programowej;
- d) poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną;
- e) analizę i interpretację tekstu literackiego (epiki, liryki i dramatu) z wykorzystaniem terminologii z zakresu teorii literatury;
- f) umiejętność dosłownego i przenośnego odczytania utworu;
- g) funkcjonalne wykorzystanie nauki o języku, w tym gramatyki, szeroko rozumianej poprawności językowej i kultury języka;
- h) umiejętność korygowania błędów składniowych, fleksyjnych, stylistycznych i leksykalnych.

Lektury: uczeń przystępujący do etapu szkolnego Konkursu wykazuje się znajomością lektur obowiązkowych wymienionych w podstawie programowej dla klas IV-VIII.

Szkolne komisje konkursowe przygotowują test zawierający zadania zamknięte i otwarte (w tym temat wypracowania) wraz z kryteriami oceniania i szczegółową punktacją z uwzględnieniem dostosowania warunków przeprowadzania konkursu do stwierdzonego ograniczenia sprawności ruchowej uczestnika. Wprowadzone dostosowania dla uczestnika nie mogą naruszać warunków samodzielnej pracy uczestnika konkursu. W eliminacjach szkolnych może wziąć udział każdy uczeń kl. IV-VIII szkoły podstawowej.

3. Etap miejski/gminny – wymagania

Uczeń spełnia wymagania do etapu szkolnego oraz poszerza treści i umiejętności w zakresach:

- a) czytania i odbioru tekstów literackich, nieliterackich, ikonicznych, popularnonaukowych, filozoficznych, publicystycznych (wskazanych w podstawie programowej oraz w dołączonej do regulaminu listy lektur oraz tekstów nowych zacytowanych w arkuszach zadań);
- b) analizy i interpretacji utworów, w tym czynne posługiwanie się kategoriami teoretycznoliterackimi: elementy świata przedstawionego; wyznaczniki rodzajów i gatunków (w tym: pieśń, sielanka); funkcje środków stylistycznych, np. apostrofy, anafory, wykrzyknienia, pytania retorycznego, hiperboli, przerzutni, parafrazy, rytmu, rymu, inwersji, symbolu, alegorii); nazywania/określenia obrazów poetyckich, sytuacji lirycznej, typów liryki (bezpośrednia, pośrednia, inwokacyjna, opisowa, sytuacyjna, roli, maski); rozumienia związku budowy utworu z jego odbiorem interpretacyjnym

(strofa, wers, zgłoska/sylaba, średniówka, refren, klamra kompozycyjna, wiersz wolny, sylabiczny, sylabotoniczny;

- c) rozumienia pojęć filozoficznych (epikureizm, stoicyzm);
- d) motywów, np. arkadii/szczęścia;
- e) z zakresu leksyki i frazeologii (homonimy, synonimy, antonimy, mitologizmy, frazeologizmy, archaizmy, neologizmy, kolokwializmy);
- f) umiejętności językowych, tj. rozwiązywania problemów dotyczących składni, słowotwórstwa, fleksji i fonetyki: części mowy, części zdania, zdanie, wypowiedzenie złożone, nietypowa odmiana rzeczowników, budowa słowotwórcza wyrazu, parafraza, wyrazy złożone; szyk wyrazów w zdaniu, rozpoznanie i poprawa błędów składniowych, fleksyjnych, stylistycznych, leksykalnych, frazeologicznych; rodzaje i funkcje znaków interpunkcyjnych, zasady ortograficzne języka polskiego, w tym pisownia wielką i małą literą, pisownia wyrazów z *ch* i *h*;
- g) odkrywania sensów dosłownych, przenośnych i symbolicznych, alegorycznych).

W zakresie redagowania tekstów

- a) wnioskowanie, argumentowanie, wartościowanie argumentów, uzasadnianie swojego lub cudzego stanowiska;
- b) prowadzenie narracji i jej celowe urozmaicenie;
- c) redagowanie tekstu poprawnego pod względem językowo-stylistycznym, kompozycyjnym, graficznym, a także dbałość o poprawność ortograficzną i interpunkcyjną w formach krótkich (zaproszenie, instrukcja, ogłoszenie) oraz dłuższych (opowiadanie, list otwarty, opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych).

Lektura:

J. Kochanowski, *Pieśń świętojańska o Sobótce*, dostęp: wolne lektury.pl

J. Kochanowski, wybrane fraszki

J. Kochanowski, *Nie porzucaj nadzieje (Księgi wtóre, Pieśń IX)*

M. Musierowicz, *Opium w rosole*

H. Sienkiewicz, *Latarnik*

B. Leśmian, *Baśń o pięknej Parysadzcie i o ptaku Bulbulezarze*, dostęp: wolne lektury.pl

wybrane wiersze Cz. Miłosza, K.K. Baczyńskiego

4. Etap wojewódzki - wymagania

Na stopniu wojewódzkim obowiązuje zakres wiedzy i umiejętności ze stopnia szkolnego i rejonowego. Ponadto uczeń:

- a) oryginalnie i twórczo formułuje sądy w oparciu o teksty literackie, informacyjne, publicystyczne, filozoficzne i inne teksty kultury oraz towarzyszące im konteksty;
- b) dostrzega różnice między literaturą piękną a literaturą naukową, popularnonaukową, publicystyką i określa ich funkcje;
- b) rozpoznaje specyfikę tekstów publicystycznych;

- c) wskazuje charakterystyczne cechy stylu danego tekstu, rozpoznaje zastosowane w nim środki językowe i ich funkcje w tekście;
- d) zna cechy gatunkowe satyry i jej funkcje;
- e) rozróżnia i zna cechy gatunków publicystycznych (artykuł, wywiad, reportaż, felieton, recenzja);
- f) rozpoznaje różne style np. potoczny, artystyczny, retoryczny, naukowy, publicystyczno-dziennikarski;
- g) wyjaśnia znaczenie związków frazeologicznych i poprawnie je stosuje;
- h) zna rodzaje akapitów i rozumie ich funkcje w tekście;
- i) z zakresu nauki o języku: dokonuje analizy składniowej wypowiedzenia złożonego lub wielokrotnie złożonego, nazywa związki zachodzące między różnymi częściami zdania (związek rzędu, zgody i przynależności), funkcjonalnie wykorzystuje wiadomości na temat czasowników dokonanych i niedokonanych, rozpoznaje i nazywa imiesłowy; zna i poprawnie stosuje zasady ortograficzne, np. pisownia przyimków złożonych i wyrażen przyimkowych, pisownia łączna i rozłączna.

W zakresie redagowania tekstów

- a) dostosowuje styl swojej wypowiedzi do rodzaju komunikatu;
- b) redaguje dłuższą wypowiedź (artykuł, reportaż) z uwzględnieniem reguł organizacji, spójności logicznej oraz zasad retorycznych, językowych, stylistycznych, ortograficznych i interpunkcyjnych.

Literatura:

Uczestnicy etapu wojewódzkiego powinni znać teksty literackie wskazane w spisie lektur dla wszystkich etapów konkursu. Ponadto w etapie wojewódzkim obowiązuje znajomość lektur:

- Paulo Coelho, *Alchemik*
- I. Krasicki, *Podróż* (satyra) - www.wolnelektury.pl
- Ryszard Kapuściński, wybrane fragmenty reportaży np. ze strony: <https://kapuscinski.info>
- artykuły, felietony, wywiady, recenzje w ogólnodostępnych na rynku czasopismach

Wykaz literatury pomocniczej dla nauczyciela i ucznia

Słownik mitów i symboli kultury pod red. Władysława Kopalińskiego.

Słownik poprawnej polszczyzny pod red. Andrzeja Markowskiego.

Słownik terminów literackich pod red. Janusza Sławińskiego.

Kuziak M., *Jak pisać?*, wyd. PWN, Warszawa 2008.

Miodek J., *Ojczyzna polszczyzna dla uczniów*, GWO 1990.

Miodek J., *Nie taki język straszny. O polszczyźnie dla uczniów*, GWO 2005.

Markowski A. , *Czy znasz polszczyznę? Zagadki językowe*, Wydawnictwo TRIO, Warszawa 2004.

Opracowanie zbiorowe, *Nowe formy i normy, czyli poprawna polszczyzna w praktyce*, Wydawnictwo Naukowe PWN 2015.

Wszystkie sprawy nieuregulowane niniejszym regulaminem rozstrzygają zapisy załącznika nr 1 do zarządzenia nr 15 z dnia 30 sierpnia 2021 r. (...)

W imieniu Wojewódzkiej Komisji Konkursowej – przewodnicząca Jolanta Fąfrowicz